

Megérkeztek a szatmárnémeti SZÍNHÁZ-BÉRLETEK!

A szatmárnémeti Északi Színház Harag György Társulat 2011/2012-es évadjának előadásai Nagybanán (Németh László bérlet):

Füst Milán:

BOLDOGTALANOK

Dés-Nemes-Böhm-Horváth-Korcsmáros:

VALAHOLEURÓPÁBAN

William Shakespeare:

szentivánéji álom

Petfi Sándor:

A HELYSÉG KALAPÁCSA

Bérletek az RMDSZ-székházban (Nagybánya V. Lucaciú 1. sz.) vásárolhatók **hétfő 1 pétekig 9-16 óra között**.

Egy bérlet ára: 50 RON. Nyugdíjasok és diákok számára: 30 RON.

A Gesztenye Ünnep keretében megszervezett virágkiállítás szervezői természetesen a város jelképének számító István-torony is meghívta.

De gesztenyét és város címet is formáztak a virágszobrászok, a nagybányaiak és Nagybánya környékiek legnagyobb öröme és csodálatára.

Deák László felvétele

Bernád Ilona előadásai

Érdekesnek ígérkező előadás helyszínre lesz a jövő hét közepén Nagybanán és Koltón.

Az előadó a marosvásárhelyi Bernád Ilona természetgyógyász, a magyar néprajz és népi gyógyászat egyik szakavatott ismerőse. Már nagyanyja is gyógyító asszony volt; a magát népi gyógyásznak nevező Bernád Ilona Finnországtól Görögorszáig, Ausztriától Indiáig, Tibettől Brazíliáig utazva ismerkedett a hagyományos gyógy módokkal – de nem idegen tőle a csángó népi egészségkultúra sem. Előadásait nagy érdeklődéssel kísérik a Kárpát-medencében és a világ számos országában.

Nagybanán október 6-án, csütörtökön 18 órától, a Teleki Magyar Ház nagytermében, Koltón másnap, pénteken, ugyancsak 18 órától, a református gyülekezeti otthonban tart előadást. A rendezvényeken az előadó könyveiből is lehet vásárolni! Ajánljuk mindenki figyelmébe, akit érdekel a természetgyógyászat, de a környéken élő néprajzosokat, népi gyógyászatban jártas, füvekhez ért személyeket, bábaasszonyokat, a helybéli népszokások-hagyományok ismerőit is szeretettel hívjuk, jöjjenek el az előadásokra.

szí közterület-szépítés

Szerdán elkezdtek Nagybanán közterületein a szí virág- és cserjéültetést. Összesen nem kevesebb, mint 250 ezer virágpalántát és 15 ezer tősvénynek való cserjét ültetnek el város szerte.

A földmunkákat már korábban elvégezték a Városszépítési Szakszolgálat munkatársai, így tegnapelőtt a teljes területet bedobással láthatták neki a telepítéseknek. Először a Megyei Könyvtár, a Megyeháza és a Polgármesteri Hivatal környékét szépítik meg, majd sorra következnek a többi városrészek. Ha az égiek is úgy akarják, október végéig

befejezik a közterületek beültetését. Ami a virágokból formázott alakzatokat illeti, azok nagyjából ugyanolyanok lesznek, mint tavaly, változást csak a színkombináció hoz. Kizárólag kék, sárga és piros színű virágokat ültetnek. Így, ha valakinek véletlenül nem tetszik, melyik európai ország városában jár, most nyilvánvalóvá teszik számára.

Nemzetközi H légballon Fesztiva

Ezen a hétvégén első alkalommal szerveznek Nagybanán, pontosabban a misztótfalui repülőtéren Nemzetközi H légballon Fesztivált.

11 országból mintegy 25 h légballonos csapat vesz részt a már tegnap elkezdődött eseményen. A hazai csapatokon kívül a hollandok, a belgák, az angolok, a franciák, a lengyelek, a moldvaiak, a szlovákok, a szlovénok, az ukránok és a magyarok is képviseltetik magukat. Tegnap csak bemelegítő repüléseket tartottak, a nagyközönségnek szánt bemutatók csak máttól kezdődnek. A fesztivál jellegű rendezvény hivatalos megnyitójára szintén ma 17.30 órakor kerül sor. Minden nap két bemutatórepülést hajtanak végre, egyet reggel 7, egyet pedig délután 17.30 órától. Az érdeklődőket 10 és 20 óra között várják a repülőtérré. Szombaton és vasárnap bárki h légballonozhat, miután kifizeti a 20 lejes jegyárat. Ezekre az egyébként kivett horgonnyal végrehajtott repülésekre, vagy inkább lebegésekre 17 és 20 óra között lehet jelentkezni.

Az első Nemzetközi H légballon Fesztivált a vasárnap este 23 órától sorra kerülő bankett zárja. A szervezők hagyományt szeretnének teremteni, bíznak abban, hogy jövőre is lesz majd ilyen fesztivál Nagybanán. (tamási)

Október 1. - Az Idsek Világnapja

ADY ENDRE:

Irigye az öregeknek

Hajh, mások szépen elfogyasztják ifjú életük sok malasztját.

Másoknak az öregség semmi, Mások meg tudnak öregedni.

Egyszer-kétszer testük kirázza Az ifjúság maláriája.

Aztán szépen pihennek, ülnek, Mosolyognak és megvénülnek.

Napjaikat nyugodtan fejtik: Betegek voltak s elfelejtik.

A bölcs mosolyt csak úgy havazzák, A csókot hűve kanalazzák.

Nem bántja őket ifjú bánat, Nem értenek, de megbocsátanak.

Csak én tartom ifjan az arcom, Csak én vívom mindig a harcom.

Csak én vagyok bánatos, orzó Öregségben is ifjú torzó.

Simitó lapja a rednek, Irigye az öregeknek.

* Az ENSZ először 1991-ben rendezte meg az Idsek Világnapját, azóta minden év október 1-én emlékezzünk meg az idsekről.

A demográfiai adatok szerint jelenleg a Földön körülbelül hatszázmillióra tehető az idsek száma, az elkövetkező húsz évben pedig számuk megkétszereződik.

Meghívó!

Ha részesülhetsz abban a kiváltságban, hogy melletted tudhatod még nagyszülőid, dédnagymamádat, nagynénéd, egy szívedhez közel állóknak kezét, akiét még foghatod, és aki az idén töltötte be 70. életévét vagy még többet, kérünk fogd meg gyöngédséggel kezét, és hozd el 2011. október 9-én templomunkba. A vasárnap délelőtti Istentiszteletet kiegészítik a koronázás meg és teszik majd ünnepélyesebbé jelenlétükkel, amikor az Óvárosi Református Egyházközség Diakónia csoportja a Szépkorúakra figyel és üzenjük Nekik: köszönjük. Majd ezt követően szeretetvendégségre kerül sor a Kopácsi István Pinceotthonban.

Szeretettel kérünk, ne maradjon üresen az ünnepélyes pillanatot! Ne hagyd ki ezt az ünnepélyes pillanatot!

Az Óvárosi Református Egyházközség Diakónia csoportja

Megnyílt az első BIOBOLT
Bukarest sugárút 2. sz. alatt

Bioland

- bio élelmiszerek
- diabetikus glutén- és laktózmentes termékek
- mosó- és tisztítószer
- kozmetikumok

A W&D Housetechnic

- Riasztótechnika
- Video megfigyel rendszerek
- Automatizálások
- Kommunikációs rendszerek

Tel.: 0744823354, 0740543604
e-mail: wd_housetechnics@yahoo.com
www.alarme-automatizari.ro

Meghívó

A Metafizikai Szellemtudományi Akadémia felvételt hirdet Nagybanán a 2011-2013-as tanévére Az oktatás, mely 28 hónapon át, havi egy hétvégén zajlik, parapszichológusi képzést nyújt, melyet az Akadémia, a sikeres vizsga után, há-

romnyelv diplomával ismer el. **2011. október 21-én 17.30 órai kezdettel Szabó Katalin** ingyenes ismertető előadást tart az iskoláról Nagybanán, a **Teleki Magyar Házban** (Mínerilor utca, 5-7. szám. Az előadásra **Czigler Erikánál** lehet jelentkezni, a 0740409384-es telefonszámon.

BOGDAN VOD

A kolozsvári és nagybányai székhely magánegyetemet a 2005. május 17-én kiadott 132. számú törvénnyel akkreditálták.

FELVÉTELI 2011
A BOGDAN VOD EGYETEMRE

„Biztos és életképes választás”

I. Egyetemi tanulmányok diplomavizsgával

SZAKOK

- Menedzsment
- Pénzügy és bank
- Könyvvitel és ügyviteli informatika
- Gazdasági informatika
- Jog
- Testnevelés és sport

II. Egyetemi mesterképzés

SZAKOK

- Üzletviteli menedzsment
- Humánmenedzsment
- Kereskedelmi és hiteltársaságok menedzsmentje
- Sportszervezetek menedzsmentje
- Egészségügyi szolgáltatások menedzsmentje
- Banki és biztosítási menedzsment
- Közhivatalok menedzsmentje
- Büntető jog
- Munkaügyi és közigazgatási belső és külső szabályozások

Beiratkozás 2011. szeptember 30-ig.

Részletes tájékoztató véget a 2011-2012-es tanévi felvételi módszereiről keressék fel az egyetem honlapját: <http://www.ubv.ro>, illetve érdeklődjenek az egyetem székhelyén: Nagybanán, Universității u., 23A, tel. 0262-215.530.

exoticgreen
uitzenden • detacheren

MUNKAJÁNLAT HOLLANDIÁBAN

Hamarosan Nagybanán!
Tel.: 0752.956.301
Web: www.exoticgreen.ro
Mail: info@exoticgreen.ro

- munkajánlat különböző szakterületeken
- egyéves munkaszerződés
- szállás és szállítás
- román nyelvű útmutató

Középfokú angolnyelv-ismeretet igénylünk
Szakmai gyakorlat mezőgazdaságban és logisztikában
Gépkocsi-vezetői jogosítvány előnynek számít

Ha jogod van a magyar állampolgárságra, jelentkezz!

VASILE GOLDI EGYETEM

(törvényesen akkreditált) NAGYBÁNYAI FIOKJA
2011-2012-es beiskolázási terve

EGYETEMI OKTATÁS

- marketing – 3 év (nappali és távoktatás)
- pszichológia – 3 év (távoktatás)
- tartós vidékfejlesztési menedzsment – 3 év (nappali)
- könyvelés és ügyviteli informatika – 3 év (nappali és távoktatás)
- tanító- és óvón képzés – 3 év (távoktatás)
- turisztikai földrajz – 3 év (nappali)
- jog – 4 év (távoktatás).

EGYETEMEL TTI OKTATÁS

- általános egészségügyi asszisztens – 3 év
- közegészségügyi asszisztens – 3 év
- gyógyszerári asszisztens – 3 év
- idős gondozó asszisztens – 3 év
- röntgen egészségügyi asszisztens – 3 év
- táplálkozási és dietetikus asszisztens – 3 év
- helyi kommunikációs hálózati adminisztrátor – 2 év
- ügyvezető asszisztens – 2 év
- kozmetikus – 2 év
- elektroenergetikai technikus – 2 év
- városrendezési technikus – 2 év
- könyvtáros - középfokú – 2 év
- topográfus technikus – 9 hónap

SZAKMAI TOVÁBBKÉPZÉSI TANFOLYAM

- Projektmenedzser - 1 szemeszter. Beiratkozási feltétel: felsőfokú végzettség.
 - Menedzserasszisztens - 1 szemeszter.
 - Humán erőforrás felügyelő - 60 óra
 - Közbeszerzési szakértő - 60 óra.
 - Előkészítő könyvelés - 1 szemeszter.
- A tanfolyamot a Nemzeti Felnevelési Tanács (CNFPA) akkreditálta és CDPARIS Rt-vel közösen közzé szervezik.
Tájékoztatás: www.aris-project.ro, 0262/217450, 0744/786348

Az egyetemi oktatásra beiratkozhatnak líceumot végzettségű diákok és anélkül.

Beiratkozási díj nincs, csak a tandíj első részletének befizetését kell bizonyítani. Felvétel az érettségi átlaga alapján. A tanulás időtartama alatt szociális és érdemostöndíj kapható.

Az egyetemet a 240/2002-es törvény akkreditálta.

Tájékoztatás az egyetem székhelyén, Nagybanán, Culturii u. 5. sz. II. emelet, 210-es szoba, tel. 0262-213302, 0744-786348, www.goldis-bm.ro, www.uvvg.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRUFondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI
CIPOSDRUCOLEGIUL TEHNIC
„ANGHEL SALIGNY”

Programzáró beszámoló a „Family Friendly School” tervr l

2010. április 1. és 2011. szeptember 30. között a nagybányai „Anghel Saligny” Kollégium (Progresului utca, 43. szám) életbeültette a „Family Friendly School” tervet, amit az Európai Szociális Alap finanszírozott, a 2007-2013-as Humán Er forrás Fejlesztése Szektorális Operációs Program keretében, „Fektes az emberekbe!” címmel.

A program hasznélvez je:

A NAGYBÁNYAI „ANGHEL SALIGNY” KOLLÉGIUM

Partner:

az Erdélyi Kárpát-Egyesület Gutin Oszttlya, Nagybánya

A terv általános célkit zése:

Tudatosítani és népszerűsíteni az emberek körében, illetve er síteni a pozitív hozzáállásukat a hatékony oktatáshoz, az iskolakerülés megakadályozása, újító jelleg támogató programok életbeültetésével és meghonosításával - a „Family Friendly School” típusú kezdeményezések között úttör nek számító modell segítségével, a foglalkoztatási arány növelését célzó aktív és megel z módszerek bevezetésével.

Programzáró konferencia (Deák László felvételei)

Borsai kirándulás

Célcsoportok/célok:

* 326 tanuló bevonása a korai iskolaelhagyás jelenségének a megfékezésére szervezett akciókba

* 66 szül /nevel bevonása az iskolakerülés megel zése céljából indított programokba

* 40 közrem köd tanár bevonása az iskolakerülés megel zésére irányuló programokba

Elért eredmények:

* 311 tanuló tényleges bevonása a korai iskolaelhagyás jelenségének a megfékezésére szervezett akciókba

* 65 szül /nevel aktív részvétele az iskolakerülés megel zése céljából indított programokba

* 40 közrem köd tanár bevonása az iskolakerülés megel zésére irányuló programokba

* 3 laboratórium felszerelése ArtSchol, EcoSchool, Creatori multimedia m helyek m ködtetésére

* 1 zöldövezet kiépítése és kialakítása

* 15 tanfolyamalap megteremtése

* 0,37%-os iskolakerülési arány

* 1 szül i egyesület létrehozása

* 1311 szül /nevel , akik a terv életbeültetésének a hasznélvez i

* 1323 tanuló, akik a terv életbeültetésének a hasznélvez i

* 1 web-oldal létrehozása az iskola honlapján

* több mint 20 000 személy tájékoztatása a „Family Friendly School” terv nyilvános akciói során.

Elérhet ség:

„Anghel Saligny” Kollégium Nagybánya

Progresului utca, 43. szám

Tel.: 0742-302966

Fax: 0262-225803

Programfelel s:

Pop Iuliana tanár, mérnök

A programmal kapcsolatos további tájékoztatáshoz a

www.fseromania.ro honlapon juthatnak.

MMG Kft.
Hera u. 10. sz., tel. 0262/218021,
218072, 0720530066.
e-mail: mmgbaiamarc@yahoo.com

TERVEZ ÉS KIVITELEZ:

- Gáz, fűtés és vízszelelési rendszereket.
- Vízellátási és szennyvízelvezető rendszereket.

GYÁRT ÉS FORGALMAZ:

- Polietilén - acél Átmeneti Időszakok, gáz, víz és szennyvízelvezető hálózatoknak.
- Tipizált polietilén gázvezetékek - RUISER
- MMG típusú gázszabályzó - mérő állomások, kist fogyasztói használatra.
- KHS típusú gázszabályzó, 10-200 köbméter közötti szabályzó tartományal
- GÁZGÉP típusú, kompakt gázszabályzó - mérő állomások, nagy fogyasztói használatra.
- PAKOT.E típusú, földgázzal működő, vüri és fűtésén sugárzó hőszabályzó.

Voltunk, vagyunk, leszünk

Hogy voltunk, vitán felül áll: err l szól történelmünk, ezt tanúsítja Erdély épített öröksége is.

Hogy vagyunk, nem kétséges: több évtizedes diktatúra és hosszú átmenet után – a XXI. századi Európa egyik legnagyobb shonos nemzeti közösségként – otthonunkért dolgozunk szül - földünkön.

Am hogy leszünk-e, az legf képpen rajtunk múlik. 2011. október 20-a és 31-e között megszámláltatunk – legyünk azon, hogy ne találtassunk híjával!

A népszámlálás nem csupán a jelent számszer sít, hanem közvetlen kihatással bír jöv nkre nézve is. Magyarságunk számarányától függ, hogy lesznek-e, és hogy részesülnek-e állami támogatásban iskoláink, kulturális intézményeink, anyanyelvünk teljes kör használatát is lélekszámunk biztosíthatja. Felekezeti hovatartozásunk

vállalása egyházaink, templomaink sorsát határozhatja meg.

Éppen ezért a népszámlálási biztos kérdésére mondjuk azt: magyarok vagyunk. És figyeljünk oda, hogy azt írják be tollal – és nem ceruzával! – a nemzetiségünket („etnie”) rögzít kérdéshez: „maghiar”. Ugyanígy, az anyanyelvünkre vonatkozó kérdésre is ez a válasz: „maghiar”.

A magyar- vagy jelent s számban magyarok lakta településeken a népszámlálási biztosnál ott lesz a kérd ív magyar fordítása is, nyugodtan kérjük el t le, ha valamit nem értünk. Fontos tudnunk: az adatszolgáltatás a hatályos szabályozás szerint kötelez , elmulasztását büntethetik. Ugyanakkor családtagjaink is bediktálhatják a ránk vonatkozó adatokat. Idézzük a magyar írófejedelmet, *Tamási Áront*: „Azért vagyunk a világon, hogy valahol otthon legyünk benne.”

Mi itthon vagyunk. A népszámlálás err l az otthonosságérzetr l, rólunk szól: vállaljuk bátran a magunk és családtagjaink magyarságát.

Mert magyarnak lenni jó!

Ha kérdései vannak, vagy ha szeretné, hogy a kés bbiekben is tájékoztassuk, jelezze ezt telefonon, a 0264-308.208 számon, vagy e-mailen, a nepszamlalas@emnt.org címen.

B vebb információk:

www.magyarnaklenni.ro

Szatmári Zenei Napok

Szeptember 29. és október 27. között rendezik meg a XXXIV. Szatmári Zenei Napokat

A rendezvényr I Fátyol Rudolf heged m vész, a Szatmárnémeti Dinu Lipatti Filharmónia igazgatója az erdon.ro-nak elmondta: lesznek szimfonikus és vokálszimfonikus hangversenyek, szóló- és kamaraestek, visszatér hazai és külföldi vendégm vészek közrem kódésével. Ilyen az osztrák Rudolf Leopold gordonkam vész, az izraeli Yaron Hasson gitárm vész, meghívták az Enescu-fesztivál sikeres m sorait, például azt a zenés-verses el adást, melyben Victor Rebenciuc színm vész és a Manoleanu házaspár is közrem kódik. Liszt Ferenc év lévén lesz három Liszt-est: a Csendes-házaspár, valamint Háromi Máté és Duffek Mihály közrem kódésével.

Szintén a Szatmári Zenei Napok keretében rendezik meg a Ruha István Nemzetközi Heged Versenyt. Halála el tt két alkalommal, azt követ en most harmadik alkalommal rendezik meg a versenyt, melynek az a különlegessége, hogy a mester most lenne nyolcvan éves. Tizenkilenc versenyz nevezett be Oroszországból, Moldova Köztársaságból, Magyarországról, Németországból, Ausztriából és Romániából. A verseny nyilvános lesz. A zenei napok keretén belül lesz két emlékkoncert a Consonantia kamarazenekar el adásában, az egyik Nagykárolyban, a másik Avasfels faluban, és lesz egy kerekasztal-beszélgetés az Északi Színház stúdiótermében, neves heged m vészek és zenetanárok részvételével.

A nyitókoncert tegnap volt, a filharmónia koncerttermében. Vezényelt: Tiziano Duca osztrák karmester, szólisták: Fátyol Rudolf hegedüm vész és Rudolf Leopold osztrák gordonkam vész.

Rudolf Leopold nem csak mint híres oszták gordonkam vész közismert, hanem mint zongorista, karmester és zeneszerz is. Bécsben született és tanulmányait is itt folytatta a Zeneakadémián Richard Krottschak és Tobias Kühne gordonkam vészek irányítása alatt. Mellette zeneszerzés és zongora szakon tanult. Évekig volt tagja a Franz Schubert Kvartettnak és a Haffner Triónak, amelyekkel több európai, ázsiai, ausztráliai és amerikai turnén vett részt. Szólistaként rendszeresen fellépett, többek között Nicolaus Harnoncurt vezénylete alatt is. 1981-ben alakította a Wiener Streichsextettet, mellyel az EMI készített több CD felvételt. Számukra több átiratot írt, pl. Richard Strauss „Metamorphosen” streichsextetre és nagyb g re, melyet a Boosey & Hawkes cég adott ki kottán, és az EMI rögzítette CD-re. Rudolf Leopold 1983-1990 között a Zeneakadémián Bécsben mint kamarazene-tanár oktatótt. Jelenleg Grazban, a Zeneakadémián gordonka professzor. (az erdon.ro nyomán)

A részletes programot letölthetik a www.szatmar.ro honlapról.

minden magyar számít

Népszámlálás • 2011. október 20–31.

Vállaljuk büszkén magyar nemzetiségünket, anyanyelvünket és vallásunkat.

www.rmdsz.ro

www.nepszamlalas.ro

zöld szám: 0800-802009

Köszönet!

Köszönjük f támogatóinknak: Renovabis Alapítványnak (a német katolikus egyház közép-kelet európai katolikus egyházat támogató szolidaritási akciója), a Szatmári Római-Katolikus Püspökségnek a Világiak Irodája közvetítésével és az Electro Sistem Kft.-nek (Electro Sistem Grup).

Továbbá köszönjük a Karina Kft.-nek, C lin János és családja által a finom süteményekért; az Electrorend Kft.-nek, Jelenschi Karolinának, Fenyák Ágotának és a többi magánszemélynek, médiapartnereinknek: a Bányavidéki Új Szó, a Vasárnap és a Keresztalja hetilapoknak, a TL+ televíziónak (Darnai Árpád és Hitter Ferenc m sorának), a www.szatmariegyhazmegye.ro, a www.nagybanya.ro, a www.halo.hu és a <http://hitter.ro> weboldalak szerkesztőinek. Köszönet Puchárd Zoltán és Bayer Róbert (Budapest) közbenjárásáért, akik segítettek Horváth László és Judit jelenlétéhez; házigazdánkknak:

Ft. Szmutku Róbert plébánosnak, a fiataloknak és mindazoknak, akik valamilyen formában támogatták, részt vettek és hozzájárultak a VII. Nagybányai HÁLÓ Találkozó sikeres megszerve-

zéséhez és lebonyolításához.

És nem utolsó sorban köszönjük Msgr. Ft. Schönberger Jen megyéspüspöknek, hogy vállalta a találkozó f védnökségét.

Isten áldása legyen mindnyájunkkal!

Tisztelettel a szervez k nevében:
Uglár Sándor, a nagybányai Háló Mozgalom f bogozója
Részletek jövő héten.

„Hogy csak egy hitván vas mives vagyok? Papok jobbknál jobbak vannak; ilyen hitván vas mives pedig nem csak Kolosvárat, hanem egész Erdélyben; nem hogy Erdélyben, de az egész Magyar birodalomban; nem hogy ott, de még az egész világon sintsen.
Misztótfalusi Kis Miklós: MENTSÉG

MEGHÍVÓ

A Misztótfalusi Református Egyházköztség tisztelettel meghívja mindazon kedves érdekl d ket, akik a Misztótfalusi Kis Miklós Gy jtemény megnyitójának 20. évfordulóját velünk szeretnék ünnepleni. **E jubileumi alkalomra 2011. október 9-én (vasárnap) 11 órától kerül sor.**

A tervezett program a következő :

11 órától istentisztelet: Nt. Dr. Hermán M. János és a koltói kórus szolgál

12 órától el adás: Dr. Ferenc Postma professzor – Vrije Egyetem Amszterdám, A holland kapcsolatok háttere és az erdélyi diákok a XVII. században címmel

13 órától el adás: sz El d kolozsvári levéltáros – Az Aranyos Biblia (1685)

14 órától megemlékezés: Molnár József (1918 – 2009) Angster Mária (Magyarország) és Ronald Steur (Hollandia)

Ecsedi Árpád

Nagybánya.ro

városunk és környéke az interneten

www.nagybanya.ro

Élet, ez is betyárélet

Milyen furcsa ez az Isten alkotta élet. Van valami, amit azért csinálunk, mert szeretjük csinálni, más pedig azért, mert muszáj. Ritka, amikor olyan az a dolog, amit szeretünk csinálni, és muszáj is, inkább az ellenkezője gyakoribb. Valahogyan szokásunkká válnak a ténykedéseink, és az, amin, vagy amit dolgozunk, megszokássá, vagy sztereotípiává lesz a munkálkodásunk nyomán. A szabó például egy ideig igen csak el szeretettel nyúl a próbaalany hóna alá, a melle közelébe, aztán megszokott lesz el tte és unottan fogja tartani ajkai között a gombost ket. A tanító egy ideig élvezettel vezeti a gyermek kezét az írás begyakorlására, aztán egy idő múlva ez is unalmas lesz számára. Mórnicz Rektor bácsija ezt úgy oldotta meg, hogy egy nagyobb tanuló bízott meg azzal, hogy az első betűt megtanítsa a betűvetésre.

Nincs ez másképpen a szerelem dolgában sem. Szeretjük csinálni, aztán sokára unalmassá válik, no meg a hajlam is elkanyarodik a férfi életvitelében. Azt mondják: elhagyta a férfiasága. Apánk ezt úgy magyarázta fiainak, hogy olyan a férfiaság, mint a tinta. Ha használod, kifogy, ha nem használod, kiszárad. Meggyőző érv, és hasznos is.

Gedeon falusi jegyzéként dolgozott, ami azért nem volt unalmas számára, mert ez sok esetben pénzbeli haszonnal is párosult. Egy jó szerződés, egy szép végrendelet megfogalmazása mindig hozott valamit a konyhára. Volt aztán ennek a munkának egy másik oldala is. A község házában gyakran kellett megfordulniuk az asszonyokknak, meg a fiatal menyecskéknek, és nem utolsó sorban a vászonfehérnemeknek is. Ez igen csak megkönnyítette Gedeon jegyzékét a szerelem területén. Becsületes családapa volt, ennek ellenére az idegen szoknya susogása igen csak kedvére volt. Egy faluban pedig a titok nem titok, és hamar szárnyra kel, ami csak fokozta a fehérnemek kíváncsiságát a jegyzék írást, a férjek pedig bosszúsán vetették magukat a pohár fenekére, amikor asszonyi dolgokról esett szó.

A huszadik század elejének gonosz járványa a jegyzék sem kímélte, és a poros levegő, meg a környezet kavernákat ültetett a tüdejébe. Azt mondják, hogy ez a betegség jótékony hatással van a nemi gerjedelmre, és ez játszhatott közre abban, hogy Gedeon mérhetetlen érdeklődést mutatott a szoknyát viselő kislányok iránt. Közlekedett a második világháború idején, a huszadik század közepe táján, amikor mindenkit katonai szolgálatra rendeltek, ám a tud-

betegket nyugton hagyták. Gedeon jegyzékét a nyugdíjazását kérte, és elköltözött egy alföldi kisvárosba, a Partiumnak nevezett vidék nyugati határára, ahol kereskedni munkával igyekezett pótolni a magasnak nem nevezhető nyugdíját. A háború folyt a maga medrében, elször németek szállták meg a várost, aztán a magyar hadsereg vonult vissza, majd jöttek az oroszok, meg a románok. Az udvarokon meg a kertekben sátrak emelkedtek, a házakba pedig tiszteket szállásoltak el. A front a maga módján haladt nyugati irányba, és benn a magyar hon belsejét taposta, amikor Gedeonban felöltött valami, mégpedig az, hogy a csempészés ebben a zavaros világban igen csak hasznos lehet. Nevezhetjük csalásnak, munkának, vagy tevékenységnek, akkor is jó dolog a csempészés. Kiagyalt valamit, és cselekedett. Egy román katonától hamarosan sikeredett vennie egy katonasapkát, amihez csak egy terepszín overall kellett és bakancsosan meg volt a katonai egyenruha. Egy román tiszt, akit Gedeonéknál szállásoltak el egy ideig, rendelkezett egy kisebb terepjáró teherkocsival, ami a csempészés szállításának nagyon is megfelelt. Tehát, a szállítási alkalmatlanság is helyben volt. Só, liszt, meg a sonka - nagyon jó csempészésnek számítottak, mert az elvonuló front az élelmiszereket igen csak pusztította el a haladtában, a maga vonalán. Voltak szegényebb legények, akik gyalogosan kelték át a nemzetközi határon, este vitték a sötét meg miégymást, és még a hajnal leple alatt érkeztek vissza. Am az autó nagyobb „harapást” engedett a csempészésnek, amit Gedeon a román tiszttel karöltve szervezett meg. Gedeon katonai sapkában ült a sofőr mellett, és járta a magyarországi falvakat, ahol a híányzó cikkeket igen csak keresték. A tiszt csak ritkán vett részt a menetelésben, inkább az elszámolás érdekelt. Nem ismerte a magyar nyelvet, viszont Gedeon mindkét nyelven kiválóan kommunikált.

Február második felében járt a naptár, és az idő olyan hol fagyos, hol ködös volt, hó pedig nem mutatkozott az Alföldön. Dél felé tartott, amikor az autó Gedeonnal meg a sofőrrel kettesben járta Kelet-Magyarország útjait. A falvakban imitt-amott asszonyok vártak valamiféle közlekedési eszközre, hogy ügyes-bajos dolgaikat és fülképpen vásárlásaikat a közeli városban elintézhessék. Csak szekerek és katonai járművek jöhettek számításba az utakon. A férfiak kevésbé mutatkoztak, félve az igazoltatásuktól, mert soknak

Péter Károly jegyzete:

Naplórészlet

Szeretnék újra gyermek lenni, szaladni a fűben, elesni és sírni. Szeretnék gyermek lenni és elbújni anyám szoknyája mögé, ha olyan jön, akivel nem akarok beszélni.

Szeretném szépen látni a világot, és nem érteni a dolgokat. Szeretnék újra meséket hallgatni, játszani, és boldogan nevetni.

Szeretnék még most is olyanokat kérdezni, amikre nincs válasz...

Szeretném, ha a fagyaltról most sem a kalóriák jutnának eszembe.

Szeretnék Királykisasszony lenni, akit megment a Sárkánytól a daliás Székes Herceg. (Bevallom, mostanában a Sárkány helyibe jókép, gazdag üzletembereket vagy híres politikusokat álmodok, és megharagudnék, ha valaki megmentene tőlük.)

Szeretném, ha nem fájna az a dolgok, amik most fájnak.

Szeretnék gyerek lenni, hogy az élet folyamatos csapásai helyett újra a horszolás fájjon a térdemen.

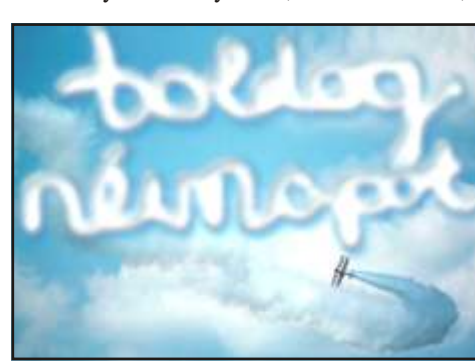
Szeretnék újra gyerek lenni, mert akkor még most is tényleg, igazán szeretnék felnőni...

Nemzetközi Személynév Konferencia

Nemrég zajlott le Nagybányán az első Nemzetközi Személynév Konferencia, melyen 12 országból több mint 100 jeles nyelvész, filológus és más egyetemi szaktekintély vett részt.

A háromnapos akadémiai szintű rendezvénynek a „Petre Dulfu” Megyei Könyvtár adott otthont. Az első két nap tanácskozásokat tartottak, a harmadik nap pedig egy Máramaros megyei kiránduláson vettek részt a vendégek, megismerkedve nem csak a természeti kincsekkel, hanem az egykor itt fellelt írásos nyelvemlékekkel is.

A konferencia szervezői három fő témakörbe csoportosították az előadókat és a vitákat: a tulajdonnevek; a személynevek és a társadalom viszonyai; illetve a közösségek névválasztási szokásai. A tanácskozásokon egyebek mellett a román által választott személynevekről is szó esett. Köztudott, hogy ezen népcsoporton belül találhatjuk a legbizarrabb, legextravagánsabb személyneveket. A románok ugyanis el szeretettel keresztelik gyermekeiket az éppen divatos sorozatok, márkák vagy közéleti személyiségek nevére. Így nem ritkák az olyan személynevek, mint Szandokán, Ferrari, Lamborghini, Palmolive, Izaura vagy éppen Termopan. E jelenség eredete elsősorban a hiányos nevelésre vezethető vissza – vélték a szakemberek.

A román, angol, francia és német nyelven lezajlott konferencia anyagát és eredményeit kötetben is közzéteszik a közeljövőben. Legközelebb két év múlva lesz ismét Nemzetközi Személynév Konferencia Nagybányán. (tamási)

csak katonakönyve volt, ami azt igazolta, hogy az illető elhagyta csapatát, azaz magyarán mondván katonaszökevény. Ez nem csoda, hiszen a téli fagyoskodások és frontszolgálat után, miután a visszavonuló magyar sereg elérte a Kárpátok koszorúját, közel engedte fiait a falvaikhoz. Ezek a sokat fagyoskodó férfiak pedig megunva a sok borzalmat és hideget, elbújdosnak kertjeikben meg erdeikben, megvárva a felszabadítást. Am ekkor az oroszoktól kellett félniük, mert ha elfogták őket, sok évre vagy évtizedre tehet málenkij robotra vitték, vissza a nagy Szovjetunióba. Ezért nem mutatkoztak a férfiak az utcán, inkább a mezőkön vagy az istálló környékén dolgoztak.

A teherautó magyarországi falvakon haladt keresztül, ahol a templom körül pár asszony várakozott utazási alkalmatlanságra várakozva. Egyik helyen három vagy négy jól felöltözött asszony várakozott, akik közül az egyik nagyon elre esett hassal integetett a közeledő autóra. Gedeon odaszólt a sofőrnek:

- Te Valentin, vegyük fel ezt az asszonyt, és vigyük magunkkal.

Valentinnek nem tetszett a kérés, mert román létére hogyan vihetne egy magyar civilt, még baja eshet, mert sosem tudni, mikor kerül sor az ellenkezésre, és akkor hogyan számol el az utasával? Gedeon azonban nem hagyta annyiban, és erősebben szólta a sofőrt, Istent említette, hogy egy ilyen isteni teremtvényt, mint ez az asszony, az országba kíséri és ez az ország most éppen Valentin lehet.

A sofőr engedett, de minden ellenkezés ellenére csak a terhes asszonyt engedte felszállni, más nem.

Alig értek ki a faluból, az asszony jajongani kezdett, és Gedeon megálljt parancsolt. Pár pokróc hevert a platón, Gedeon arra fektette a vajúdnőt. Megkérdezte, hogy hová készül? Be kellett érnie annyival, hogy a szülés folyamata igen csak elre haladott, és bármi késlekedés bajt okozhat. Gedeon ideges lett,

mert bár sok szoknyát emelt meg, de most ez olyan eset volt, amikor másképpen kell ezt csinálni, nem a megszokott módon. Hallott arról, hogy köldögzsinór meg magzatvíz, de nem igazán tudta, most mi a teendő? Sok ideje nem volt, mert a következő percekben az anyja nagyon erős jajgatásba kezdett, és meg lehetett állapítani, hogy egy jövevény kérekedik a világra, ennek a román teherkocsinak a platóján.

Óvatosan fogta meg a kibújt fejcsékét, és segítette kijutni a világra a jövevényt. Hallott arról, hogy a vérzést hagyni kell, az magától eláll, de a köldögzsinórt el kellene vágni, de el kell kötni. Utasította Valentint, hogy valami madzagot adjon. Szegény fiú tartogatott valami fekete cérmát egy tálban. Ebből adott az elkötéshez. A kismama csomagjában volt pólya, hamar abba fektette Gedeon a gyermeket, de ekkor észbe jutott, hogy a gyermeknek sírnia kell, mert ha nem sír, akkor megfullad. Megpaskolta a kicsiny popsit és a sírás beindult. Hamar pólyázta a kicsiny fiúcskát, és intett a sofőrnek, hogy elre! A legközelebbi falu első házánál megállította a kocsit, és bebocsátást kért. Hamarosan lett melegvíz, megtöröltették a háziakkal együtt az anyát és a gyermeket, és siettek tovább a legközelebbi városig. Kálló, vagy Bátor volt legközelebb, ahol a kórház eltt megálltak, és Gedeon feszes büszkeséggel vonult be jelenteni, hogy világra segített egy fiúcskát. Ápolók jöttek, aztán egy orvos, és gratulált Gedeonnak a sikeres bábáskodáshoz. Visszaülve a sofőr mellé, büszkén dicsekedett:

- Látod, Valentin. Sok szoknya alá nyúltam már életemben, de emígyen még soha!

Otthon igen hamar elterjedt a híre, hogy Gedeon bábai teendőket látott el egy katonai teherutó tetején. Mondták is róla:

- Szereti a szoknyát, de most nem a szerelem meg a kíváncsi, hanem a kötelesség tette temberre.

Kis Kornél Iván

HUMOR-ZSÁK

- Doktor úr, meg vagyok róla gy z dve, hogy én vagyok Isten.

- És mondja, hogy kezd - dött ez?

- Nos, el ször megteremttem a Napot, aztán a Földet...

- Te hiszel a halál utáni életben? - kérdezi Kovácsot a kolégája.

- Természetesen - feleli Kovács. - Mióta az anyósom meghalt, teljesen újjászülettem!

Orvosnál:

- Uram, ön nagyszer egészségügyi állapotban van. A pulzusa óram pontossággal ver.

- Azért, doktor úr, mert a karórámrá tette a kezét.

- Hallom, kaptál ajándékba egy Fluor Tomi CD-t. Kölcsönkérhetem?

- De visszaadod?

- Persze.

- Akkor nem adom!!!

- Miért megy a lengyel kamionsof r Angliába nyaralni?

- ???

- Hogy a másik karja is leburnuljon.

- Pistike, mutasd a nyelved!

- szól az orvos.

- Nem mutatom!

- De hát miért nem?

- Mert tegnap a tanítónéninek már megmutattam, és megvert érte.

A gyermek lázasan fekszik, a vizsgálat végén halálos komolysággal megkérdezi az orvostól:

- Tessék hozzám szintének lenni! Tessék megmondani a szomorú igazságot! Er s vagyok, el tudom viselni! Mikor kell iskolába mennem?

A gyermekpszichológushoz bejelentkezik a fiatal mama.

- Doktor úr! Azt hiszem, túl

szigorúan neveltem a gyerekeimet, és most nem tudom, mit csináljak.

- Asszonyom, mib l gondolja, hogy baj van a gyerekkel?

- Hát csak abból, hogy amikor a nevét kérdezik, azt válaszolja: Pistike Nemszabad.

- Móricka, te nem tanultad meg a múltkor feladott imát! Igaz?

- I-i-igaz, plébános bácsi, de honnan tetszik tudni?

- Látom a szemedr !! Nos, mit fogsz délután csinálni?

- Elmegyek a szemészetre...

Két öreg orvos beszélget:

- Csak egészség legyen.

- Igen, meg sok beteg.

Plasztikai sebészen:

- Doktor úr, mennyibe kerül, hogy eltüntesse a ráncokat az arcomról?

- Ótezer lejbe.

- Olcsóbb megoldás nincs?

- De, van. Hordjon fátlyat.

A plasztikai sebész görögös arcú varázsolt a hölgynek, eltüntette a ráncokat, és az orrát is kisebbre szabta.

- Mit tehettek még asszonyom? - kérdezi az orvos.

- Tudna nekem nagy és kekek szemeket csinálni?

- Természetesen - válaszol a sebész, majd így szól az aszisztens jéhez:

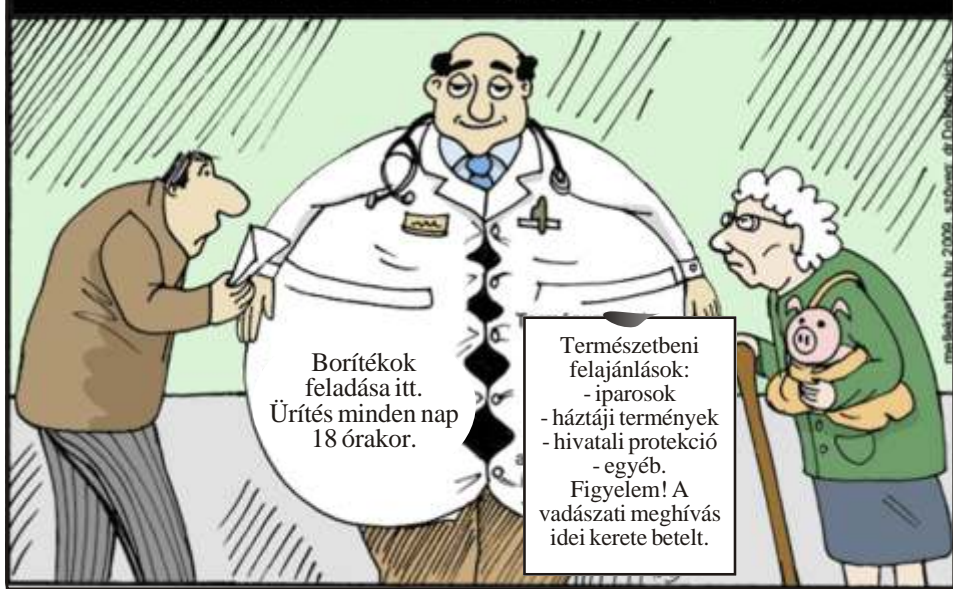
- Legyen szíves, mutassa meg a számlát a hölgynek!

A sebész szokatlan módon m tét el tt kéri a honoráriumot betegét l.

- Doktor úr, miért kell el - re fizetni?

- Maga rá merné bízni az életét egy olyan sebészre, akinek reszket a keze az idegességét l, hogy vajon megkapja-e a honoráriumot?

PRECÍZ BETEG-TÁJÉKOZTATÁS

- Miért tart a sz ke n üres söröstüvegeket a h t jében?

- ???

- Azoknak a vendégeknek, akik nem isznak.

Ha rosszabbodik, jöjjön vissza.

Egy férfit operálni kell, így bemegy a kórházba.

- Az egyes vagy a kettes osztályra akar feküdni?

A f nők meglátogatja kórházban fekv beosztottját, aki hamuszürke arccal hever a párnán, egy oxigénpalack és egy infúziós készülék társaságában. Nézi a f nők, majd megszólal:

- Hát ez igazán megnyugtató. Én mindig azt hittem, hogy maga csak szimulál, de most örömmel látom, hogy valóban beteg.

Az orvos idegesen telefonál a betegnek:

- Uram, a gyógyszert, amit tegnap írtam fel, ne szedje be! Id közben kiderült, hogy nem a maga pulzusa ver túl gyorsan, hanem az én óráim késik.

- Mikor vegyem be a gyógyszert, doktor úr?

- Mindig két órával a fájdalom jelentkezése el tt!

Egy id s bácsi elmegy az orvoshoz:

- Doktor úr, nem tudok járni!

- Ezt bizony pihentetni kell!

gálja, de semmiféle szembajt nem konstátál.

- Nincs a maga szemének semmi baja - mondja. - Honnan veszi azt, hogy nem lát jól?

- Onnan, doktor úr, hogy az el t, ha egy szép n t láttam, rögtön izgatott lettem. És most már egy fél éve nem vagyok izgatott.

Egy n panaszodik a pszichológusnak.

- Tudja, doktor úr, van egy dolog, amit l nagyon rettegek.

- Igen, és mi lenne az?

- Az, hogy fiatalon fogok meghalni!

- Na de asszonyom, magának ett l már nem kell félnie.

Fogorvosnál:

- Doktor úr, kérem, miel tt hozzá tetszene fogni, lenne egy szerény kérésem. Tessék nekem is adni egy fogót.

- Adok szívesen, ha ez megnyugtató, de minnek?

- Hogy védekezni tudjak!

Lábadozásának vége felé így szól Kovácsné a kezel orvosához:

- Doktor úr! Megkaphatnám a számlát?

- Szó sem lehet róla, asszonyom! - tiltakozik az orvos. - Igen veszélyes lenne. Ahhoz ön még nem elég er s.

Nagyanyáink gyógymódjai

Bernád Ilona természetgyógyász
Nagybányán és Koltón tart el adást

Érdekesnek ígérkez el adás lesz a jövő hét közepén Nagybányán és Koltón. Az el adó a marosvásárhelyi Bernád Ilona természetgyógyász, a magyar néprajz és népi gyógyászat egyik szakavatott ismerője. Már nagyanyja is gyógyító asszony volt. A magát népi gyógyásznak nevező Bernád Ilona Finnországtól Görögorszáig, Ausztriától Indiáig, Tibettől Brazíliáig utazva ismerkedett a hagyományos gyógymódokkal. Eladásait szerte a világban, Európától az Egyesült Államokig nagy-nagy nagy érdeklődés kíséri. Nagybányán **jövő csütörtökön, október 6-án, a Teleki Magyar Ház nagytermében tart el adást, Koltóra másnap, pénteken délután látogat.** (lásd az 1. oldalon)

1963. november 6-án születtem Erdélyben, a Kis-Küküllő mentén. Makfalván, szülőfalumban, színmagyar faluban nőttem fel (Maros megye). Iskoláimat szülőfalumban kezdtem, Marosvásárhelyen érettségiztem, Egészségügyi Főiskolát végeztem, a főorvosi vizsgát is letettem. Szülész-nőgyógyász asszisztens vagyok. Marosvásárhelyen élek.

Hivatásom, munkám során megértettem, hogy nem elég a fizikai testet gyógyítani, lélek- és szellemi gyógyításra is szükség van, s hogy a mai gyógyításban, szülészetben nem alkalmazzák a sok ezer éves bevált tapasztalatokat. Nagymamámtól és szüleimtől tanultam a népi gyógyászatot. Emlékeztem ezekre a módszerekre, jónak, működőképesnek, helyesnek tartom, ezért megtanultam a természetgyógyászatot (csontkovácsolás, masszáz, energo-, gyógynövény-, aroma-, táplálkozástérápia, vízgyógyászat, méregtelenítő-kúrák, stb.), és a hagyományos tibeti, indiai, kínai orvoslásokat. Néprajzi képzésben vettem részt, s elkezdtem gyűjteni a Kárpát-medencében, Moldvában a magyar népi egészségkultúrával, táplálkozással, gyógyítással, bábasággal, a gyermekáldással kapcsolatos tudást.

Lehet ségem volt tanulmányutakra járnai (Irország, Svédország, Finnország, Észtország, Csehország, Franciaország, Németország, Olaszország, Görög-

szág, Norvégia, Belgium, Luxemburg, USA, Kanada, Perzsia, India, Kína, Belső-Mongólia, Tibet, Brazília, Argentína, Uruguay, Venezuela, Ausztrália, Új-Zéland), ahol nemcsak a magyar egészségmegőrző, gyógyító, bába hagyományt gyűjtöm a szétszórtottságban élőktől, hanem a helyi hagyományos orvoslásokat, valamint a természetgyógyászati gyakorlatot is.

Gyűjtéseimre, tudományos alapon nyugvó népi módszereinket felújító munkámra felhívtak a szakmában, sok helyre hívnak eladásokat tartani (ELTE, Magyarországi Országos Szülésznői Konferencia, hazai és, magyarországi természetgyógyászati kongresszusok, a Kriza János Néprajzi Társaság által szervezett Erdélyi Népi Gyógyászati konferencia, Magyar Orvostörténeti Társaság Népi Orvoslási Szakosztálya és az MTA Néprajzi Kutatóintézet Népi Gyógyászati Archívuma által megrendezett Népi gyógyászati konferencia, Clevelandi Magyar Kongresszus, a Prágai Magyar Orvosi Egyesület által szervezett Orvosi Konferencia. Tanulmányaim könyv és CD formájában jelentek meg. Rendszeresen tartok kismama tanfolyamokat, népi- és természetgyógyászati eladásokat a Marosvásárhelyi Orvosi Egyetemen, asszisztens- és bába-képzésben, iskolákban, népi iskolákban, kismamaklubokban, a szövetségeknél,

gyógyháznál, életmódtáborokban.

1998 óta több erdélyi lapnak írok, írtam a természet- illetve népi gyógyászati rovatát. Indiai útinaplóm a *Népi Gyógyászat* (Bukarest) jelent meg. Tanulmányaim, esszéim jelentek meg a *Hittelben* (Bp.), *Székegyháza* (Csíkszereda) erdélyi, horvátországi évkönyvekben, valamint cikkeim a *Brazíliai Híradóban* (Sao Paulo), az *Új-Zélandi Magyar Szóban* (Wellington), *Új Kévében* (Stockholm), az *Erdélyi Fénisben* (Nagybánya), az *Ökonet világban* (Bp.).

Gyakorló természetgyógyász vagyok. Tagja vagyok a Romániai Magyar Újságírók Egyesületének, a kolozsvári Kriza János Néprajzi Társaságnak, a budapesti Magyar Egészségügyi Társaságnak, a Magyar Orvostörténeti Társaság-

Népi Gyógyászati Szakosztályának.

Fotómmal (Tibeti világfák) részt vettem a marosvásárhelyi Foto Natura Kiállításán, a Károlyi Csoma Sándor Napok közös képzésén a népi gyógyászat témáján. Idén ugyanitt volt első egyéni fotókiállításom: Belső-Mongólia, Tibet.

Könyveim közül a *Lélekföld, Tibet, Belső-Mongólia* (az expedícióról szóló útinapló-tanulmány, 300 fotóval) c. kötetem 2008-ban látott napvilágot. 2010-ben nyomták az *Élő népi gyógyászatunk, egészségünkért* c. kötetemet, amely 532 oldalban összefoglalja az egész Kárpát-medence, Moldva népgyógyászatát, 50 gyógyító, adatközlő portréját örökítettem meg benne. 2011-2012-ben tervezem a *Gyermekáldás, bábaság a magyar néphagyományban* című könyvem véglegesítését.

(Részletek Önéletrajzából)

Ne finanszírozzák állami költségvetésből a pártokat

Daniel Oajdea, PDL képviselő hétfele bejelentette, hogy benyújtja a parlamentbe egy törvénykezdeményezést, amelynek értelmében a politikai pártok nem kapnának támogatást az állami költségvetésből, a pártelnököket pedig az összes tag szavazatával kellene megválasztaniuk.

Oajdea egy sajtótájékoztatón mondta el, hogy támogatja a pártok állami támogatásának eltörlését, ezeknek önfenn tartóvá kell válniuk.

„Ha politikai pártként nincs jövedelem, nem kapsz pénzt! Legyenek önfenn tartóak a pártok! Ahogy a hatalom, a hatalmon levő pártok levágják azok szociális segélyét, akik nem dolgoznak, úgy levághatjuk a politikai pártok szociális segélyét is”, magyarázta a PDL-s képviselő.

Oajdea azt javasolja, az így megtakarított pénzt fordítsák az ingázó taná-

rok útiköltségére és egy törvénytervezetet is kezdeményez ezzel kapcsolatosan.

Daniel Oajdea elmondta egy olyan törvénytervezetet is kezdeményezett, amely kötelezővé tenné, hogy a pártelnököket az összes párttag válassza meg. Úgy értékelte, jelenleg a pártelnökök a „helyi bárók” támogatásának köszönhetően „születnek meg”, s ez a PDL-s képviselő szerint a „modern rabszolgaság egyik módja”.

„Törvénnyel kell bevezetni, hogy a pártelnököket minden párttag szavazatával válasszák. Ma a párttagok fölöslegesnek érzik magukat, akiket csak kihasználnak”, tette hozzá Oajdea.

Daniel Oajdea leszögezte nem tárgyal sem a PDL-vel sem az ellenzékkel, nem tudja, támogatják-e törvénykezdeményezéseit.

(Mediafax)

T és László nem kíván funkciót vállalni az EMNP-ban

T és László nem kíván funkciót vállalni az újonnan bejegyzett Erdélyi Magyar Néppártban (EMNP), de az alakulat által vallott értékeket képviseli az Európai Parlamentben – nyilatkozta a politikus a marosvásárhelyi sajtótájékoztatóján. A párt bejegyzését kezdeményező Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) elnöke kifejtette: a párt alulról építkező mozgalom kíván lenni, amely nem felülírja a magyaroknak, hogy mi a jó nekik.

A 2012-es választásokat illetően elmondta, hogy továbbra is a nemzeti összefogásban látja a jövőt. A legfontosabb a nemzeti egység, amely csak úgy valósítható meg, ha összefognak a pártok. (Marosvásárhelyi Rádió)

Gyakori kérdések a népszámlálásról (1)

Miért fontos a magyar nemzetiség vállalása? Kötelező válaszolni? Milyen nyelven zajlik a lekérdezés? Minden, amit tudni kell, ha október végén bekopog a népszámlálási biztos (a Transindex nyomán).

Mikor szervezik meg a népszámlálást?

– Október végén. Az összeírás 20-án kezdődik és 31-én fejeződik be.

Mit kell tennem a népszámlálás során?

– Állampolgárként semmit nem kell tenni. A kérdőbiztos hához jön, és feleleteid alapján kitölti a kérdőívet. Az adatközlők kizárólag nagykorú, szellemileg egészséges személyek lehetnek. Az írás-olvasni nem tudók ismerősök vagy rokonok segítségével kérhetik, hiszen ismerniük kell a kérdőív tartalmát, mivel ennek kitöltését követően aláírásukkal kell hitelesíteniük a közölt információkat.

Mi történik akkor, ha nem tudok románul, a kérdőbiztos azonban román?

– Elvileg ezeken a településeken ahol jelentős számban élnek magyarok, a kérdőbiztosoknál ott lesz a népszámlálási kérdőívek magyar nyelvű fordítása is. Így a számozás alap-

ján össze lehet vetni kérdéseket

Hogyan számolják össze a hajléktalanokat?

– A polgármesteri hivatalok az elmúlt fél évben személyazonossági igazolványt állítottak ki azon személyek számára, akik valamilyen oknál fogva nem rendelkeztek ilyesmivel. Ennek során a hajléktalanokat meghatározott címekre jelentették be. Így ket ezeken a címeken regisztrálják, vagy a hajléktalanszállásokon, vagy a hajléktalanokat ellátó szociális intézményekben. Az így nem regisztrált személyeket vagy az önkormányzatok szociális munkásai írják össze, vagy pedig a számlálóbiztosok, a hozzájuk tartozó körzetek alapján (pl. épület alagsora, park).

Hogyan számolják össze az ideiglenesen más településen tartózkodókat?

– Az ideiglenesen távol tartózkodó személyekről az otthon tartózkodó családtagoknak kell tájékoztatniuk.

Új gyógymód a látási problémákra?

Egy új műtéti eljárásnak köszönhetően, amelynek során egy műanyag implantátumot ültetnek a szembe, gyógyíthatóvá válhat az idős korú távollátás, a presbiopia. Az eddigi kísérletek eredményesek. A Z Kamra nevű eljárás során lézerekkel apró bemetszést ejtenek a szaruhártyán, hogy kézzel a szivárványhártya és a pupilla körül beilleszték a vörösvérsejtnél is vékonyabb implantátumot. Az eszköz csökkenti a pupillán keresztül a retinához eljutó fény mennyiségét. Blokkolja a külső látómezőben lévő sugarakat és a legélesebb képet létrehozó központi sugarakat átengedi, ezáltal helyreállítja a látást. A szakértők szerint a nagymértékben rövid- vagy távollátók (mínusz hatos vagy plusz hármas lencsével rendelkezők), valamint a 70 éven felüliek esetében nem biztos, hogy alkalmazható a beavatkozás. Emellett egyes szakmák képviselői számára sem biztos, hogy alkalmazható lesz, mert lehetséges mellékhatások között van az éjszakai látás romlása. A műtét hosszú távú hatásaira sincs konkrét bizonyíték. Az eljárást Kaliforniában fejlesztették ki, ahol még folynak a klinikai kísérletek. Japánban és egyes európai országokban viszont tavaly óta már összesen 6 ezer beavatkozást végeztek el.

A buszozás kevésbé hizlal, mint az autózás

A buszozás, ha nem fogyaszt is, de legalább kevésbé hizlal, mint az autózás - erre jutottak egy brit felmérés elemzői. Kilonczer 60 évnél idősebb embert vontak be a vizsgálódásba, és úgy találták, hogy az, aki busszal közlekedik, 25 százalékkal kisebb eséllyel hízik el, mint az, aki nem. Ennek oka,

hogyan a gyaloglás a megállóba és vissza fogyaszt. A felmérés k 4 éven át kísérték figyelemmel az alanyok hízását, és úgy találták, hogy ugyan a buszozók is felszedtek kilókat, ám kevesebbet, mint az autózók - adta hírül a The Daily Telegraph című lap. (mti)

Kevesebbet sportolnak a házások

A házások kevesebbet sportolnak, mint az egyedül élők, a párokon belül a férfiak a lustábbak - derült ki a brit egészségügyi minisztérium felméréseiből. A megkérdezetteknek csak a 27 százaléka teljesíti az általánosan ajánlott heti 150 percnyi sportolást, illetve testmozgást. Az alulteljesítő 73 százaléknak a háromnegyede férj, és a 63 százaléka feleség. Ebből 1 következőn a nőtlen - vagy elvált - férfiaknak csak a negyede nem edzi magát kellően, a nők esetében pedig 37 százalék - adta hírül a The Daily Telegraph című brit lap. Korábban a 150 perc heti három - 50 perces - alkalomra osztása - volt az általános javaslat. Nagy-Britanniában az egészségügyi minisztérium szakértőinek hivatalos álláspontja szerint immár 10 percre és minden napra is szétbontandó a két és fél óra aktivitás. Korábbi brit felmérések szerint a házások kétszer hajlamosabbak az elhízásra, mint az egyedül élők, mert kényelmesebb életvitelt engednek meg maguknak, többet töpödnék tévé előtt és kevesebbet szeretkeznek. (mti)

A születést követő stressz megnehezíti a tanulást

A stressz negatívan befolyásolhatja a szellemi teljesítményt, különösen, ha közvetlenül a születés után következik be - erre a következtetésre jutottak német neurobiológusok egereken végzett kísérletek alapján. Az egerek agyában végbemenet változásokért nagyrészt a stressz esetén felszabaduló CRH nevű neuropeptid, egy fehérjemolekula felelős - állapította meg a Mathias Schmidt, a németországi Max Planck Pszichiátriai Intézet kutatója által vezetett csapat a Journal of Neuroscience című szak-

Általános műveltségi VETÉLKED

A sárgarigótól az Atlanti-óceánig

Keresse ki a helyes válaszokat, gyűjtse össze három havonta a pályázati szelvényeket, küldje be a válaszokkal, vagy személyesen hozza be a szerkesztőségbe. A helyes megfejtések között tárgynyereményeket sorsolunk ki: I. díj: értékes festményposzter; II. díj: könyvajándék; III. díj: virágajándék. (Varga Gábor)

14. forduló

1. kérdés: Kit neveznek „Az ördög hegedőse”-nek?

a.) Niccolò Paganini
b.) Antonio Stradivari
c.) Tomaso Albinoni

2. kérdés: Ki szerezte a „Jézus Krisztus Szupersztár” c. musical zenéjét?

a.) Szörényi Levente
b.) Andrew Lloyd Webber
c.) Vangelis

3. kérdés: Miről szól Korda Sándor „A nagy út” c. regénye?

a.) Julianus barát életútjáról
b.) Bakócz Tamás életútjáról
c.) Kőrösi Csoma Sándor életútjáról

4. kérdés: Milyen döntést hozott a chilei 1962-es labdarúgó VB-n?

a.) Németország-Argentína
b.) Brazília - Csehszlovákia
c.) Oroszország - Brazília

5. kérdés: A görög mitológiában melyik személynek adták meg a neveket?

a.) Radigoszt
b.) Pallasz Athéné
c.) Héra

Beküldési határidő: okt.21.

Általános műveltségi vetélkedő

5

2011 SZEPTEMBER

1.
2.
3.
4.
5.

lapban, amelynek cikkét a Der Spiegel internetes kiadása ismertette. A CRH a születést követően fejlődési szakaszban elváltozásokat idézhet elő a hippokampuszban, az agy tanulási és emlékeztetési területén. Az ottani magas CRH koncentráció tehát később tanulási nehézségekhez vezethet - vonták le a következtetést a kutatók. Az intézet szóvivője szerint az eredmények nem alkalmazhatók minden további nélkül az emberre, habár ismert, hogy a stressz az embernél is negatívan befolyásolja a tanulási képességet. A fejlődés közben a stresszhormonok nagy mennyisége komoly hatást gyakorol az agyra, mivel sok idegi összeköttetés csak a születést követően alakul ki. A kutatók ezért vizsgálták meg, hogy milyen elváltozásokat okoz a stressz esetén felszabaduló CRH ebben a kritikus fejlődési szakaszban egerek agyában. Úgy stresszelték az anyáikat és a

kölyköket, hogy túl kevés anyagot adtak nekik fészéképítésre. Azok az egerek, amelyek a születést követően második naptól egy héten át stresszes környezetben éltek, kifejezetten jóval elmaradtak társaiktól a tanulási képesség és az emlékezés terén. A kifejezett állatok agyszövetében számos elváltozást lehetett felismerni. Az idegsejteknek kevesebb kapcsolata (szinapszisuk) volt, és plaszticitásuk, tehát az új feltételekhez való alkalmazkodási képességük is csökkent. Ezek miatt gyengébb lett a sejtek közötti kommunikáció, ami magyarázhatja a csökkent tanulási és emlékezési képességet. Következésképpen azt szeretnék kideríteni a kutatók, hogy CRH gátlókkal meg lehet-e akadályozni vagy akár vissza lehet-e fordítani az agyi elváltozásokat. Ez esetben ezeket akár a kora gyermekkori traumák kezelésében is alkalmazni lehetne.

Humoros gondolat

VÍZSZINTES: 1. A gondolat első része. 14. Nagy nehezen megtalál. 15. Mesteri, remekbeszabott. 16. Cicero dolga! 17. Mehet, mert megtette kötelességét. 18. Est! 19. A taxis ügyfele. 20. Az utamba kerültek! 21. A vese orvosi neve. 22. Északi férfinév. 24. ... et consilio; Tettel és tanáccsal. 25. Az egyik égtáj. 27. ... és a róka; állatmese. 29. Diribdarab! 30. Blohin személyneve. 31. Kazah tó. 32. Szláv nép. 34. Pirosodni kezd az ég alja napkelte előtt. 36. Egyiptom fővárosa. 37. Cin. 39. A gondolat második része. 41. Zeng az eleje! 43. Amerikai rakétatípus. 45. Mesebeli ló. 47. Lendület (biz.). 48.

Sz nyegdász. 49. Amerikai sportmárka. 51. Zabszemek! 52. Valamihez ill. 54. Hindu eljegyzési ceremónia. 55. Menyasszony. 57. Portugál folyó. 58. ... et labora! Imádkozzál és dolgozzál! 59. Félholt! 60. ... Montez; skót táncos volt. 62. Bentről kiad! 63. Eredj innen! 64. Csak (ném.). 65. Vegyipari alapanyag. 67. Ragyogó, tündökl. 69. A gondolat befejező része.

FÜGGŐ LEGES: 1. Uleped. 2. Lopva megszerez. 3. Vitéz. 4. Telekész! 5. Elhantol. 6. A Garam szlovák neve. 7. Ilyen írás az ogam. 8. Áttört gát! 9. Támadás. 10. Kipling híres verse. 11. ENSZ (fr.). 12. Erdélyi irodalmi lap. 13. M vészi redkészed. 18. Izraeli légitársaság. 21. Ezred (rég.). 22. Tényekkel bizonyító. 23. Nadrág és cölöpjel. 26. Borít, fed. 27. Tarol a tekész. 28. Név. 31. Robbanószerkezet. 33. Beterel! 35. Próbál elaltatni. 36. Verset ír. 38. Híresek az ágyú! 40. Szomorú (szív, emlék). 42. Negatív töltés, elemi részecske. 44. Gumidarab! 46. ... vous plait; kérem (fr.). 47. Rohan. 48. Óceáni áramterem! 50. Orosz város az Oka partján. 53. Finn költő (Eino). 54. Közszállítási jármű. 56. Vél, gondol (nép.). 58. Horvát sziget. 61. Le. 63. Arzén és bór vj. 64. November (röv.). 66. Papírmérték. 67. Cicafarok! 68. Két bels!

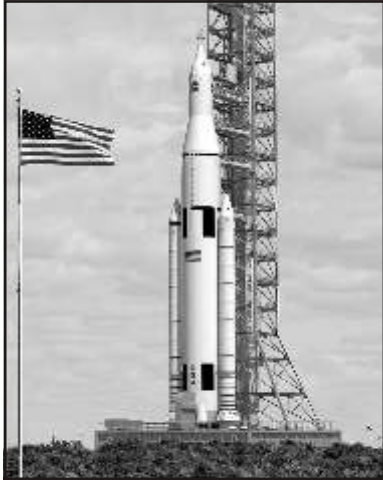
Szerkesztette: Csatlós János

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
14								Y	15				
16				17				18			19		
20			21					22			23		24
25		26					27				28		29
30						31				32		33	
		34		35					36				
37	38		39					40				41	42
	43	44						45				46	
47							48				49		50
51			52			53				54			
55		56		57					58				59
60			61		62			63				64	
65				66			67				68		
69							L						

A NASA bemutatta Mars-rakétája tervét

A Föld körüli pályán túl, így a Marsra is képes lesz röhajósokat feljuttatni az amerikai kutatói hivatal azzal az új röhajóhordozó rakétarendszerrel, amelynek terveit Washingtonban mutatták be.

A Space Launch System elnevezésű, 35 milliárd dollár értékű rendszer hordozóeszköze Charles Bolden, a NASA igazgatója szerint a legerősebb rakéta a Saturn V óta, amely az Apolló-program keretében a Holdra szállította fel az amerikai asztronautákat. A próbafelvételeket hat év múlva kezdik a floridai Cape Canaveralból, a Kennedy körzönpontból.

A hatszemélyes Orion rakapszula kifejlesztésére – amelynek kidolgozását a Barack Obama elnök által leállított Constellation Hold-program keretében kezdték el – az eddigi 5 milliárd dolláron felül további 6 milliárdot foglalkoztatni.

„Az új rendszer kiépítése jól fizetett

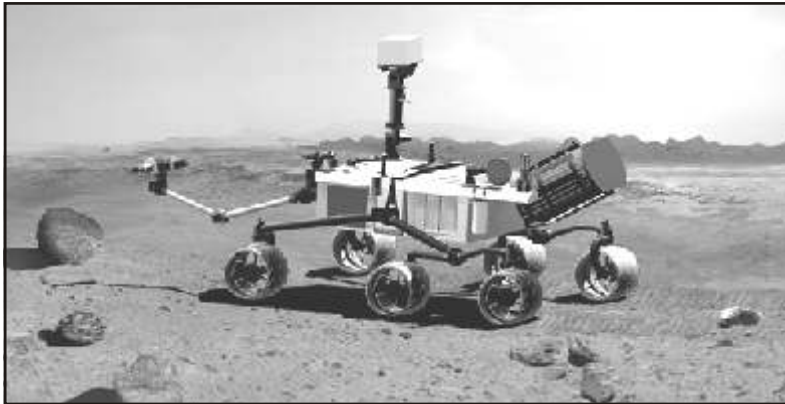
munkahelyeket teremt, fenntartja az Egyesült Államok vezető szerepét a világban és több millió embernek nyújt inspirációt szerte a világon” – mondta Bolden.

Az új rakéta a nyugállományba vonultatott rsiklók folyékony hidrogén- és oxigén-üzem hajtóműveinek és tartályainak továbbfejlesztésére épül majd. Szakértők szerint azonban, mivel az új hordozóeszközzel kapcsolatban elvetették a szilárdüzemanyag-meghajtást, az sokkal közelebbi rokonságban áll majd az Apollókkal, mint az új repülővel.

Szemben ez utóbbiakkal, amelyek 22,5 tonna hasznos terhet tudtak alacsony Föld körüli pályára szállítani, az új rakéta kapacitása 77-110 tonna lesz, de a továbbfejlesztett változatok a 143-165 tonnát is elbírák majd. A Saturn V terhelhetősége 130 tonna volt.

A NASA azt tervezi, hogy a 2020-as és 2030-as években, mintegy másfél évtizeden át évente egy-egy ilyen rakétát fog útjára bocsátani. A 2017-ben elkezdődő tesztelesek követően az első röhajósokat a terv szerint 2021-ben fogják vele felni, és 2025-ben már egy közeli aszteroidát vesznek célba.

A NASA reményei szerint az asztronautákat a 30-as években indíthatják majd el a Mars felé. A projekt várható költségeivel kapcsolatban kialakult kongresszusi viták miatt az Obamakormány mindaddig visszatartotta a bejelentést a Space Launch System-program beindításáról, amíg nem kapott független szakértői becslést. (mti)

NAPRAKÉSZ, pontos és INGYENES információk az egyszerű sített honosítási eljárással, **MAGYAR ÁLLAMPOLGÁRSÁGGAL** kapcsolatban az EMNT által működtetett demokrácia-központokban!

A Máramaros megyei DEMOKRÁCIA KÖZPONT programja:

NAGYBÁNYA (Teleki Magyar Ház): Hétfő -csütörtök: 9.00 - 17.00
Telefonszám: 0262-212040

MÁRAMAROSSZIGET (Református Gyülekezeti Ház):
Igénylés esetén, kedden 11.30 - 15.00

FELSŐBÁNYA (MADISZ iroda): szerdán: 14.00 - 17.00

A TELEFONOS TUDAKOZÓ naponta 9-17 óra között működik!
Telefonszám: 0264-308-208 (Kolozsvár).

A világoceánt használja Facebooknak egy kanadai férfi

Egy kanadai férfi az elmúlt tizenöt évben több ezer ismeretséget szerez az Atlanti-óceánban útjára indított palackposta üzenetei segítségével. Bár kommunikációs módszere meglehetősen egyszerű, leggyakrabban több üzenetere válaszol valaki.

A Prince Edward-szigetcsoport egyik kis kanadai halászfalujában él, 59 éves Harold Hackett másfél évtized alatt több mint négyezernyolcszáz darab üvegbe zárt üzenetet indított útjára az Atlanti-óceánban, melyek közül háromezeregyre kapott is választ – számolt be a BBC brit közszolgálati médium. Ez azt jelenti, hogy a teljesen véletlenszerűen útjára indított üzenetekre 64 százalékára érkezik válasz valakitől a világban. Hackett első üzenetét még 1996-ban indította útjára, és a BBC-nek elmondta, hogy kapott már válaszokat kanadai, amerikai, izlandi, európai, afrikai, orosz és dél-amerikai emberektől is.

A városában „Harold, a palackos ember” néven emlegetett férfi üres, útjára indításuk dátumával megjelölt üdítőitalos palackokat használ, amelyekben egy fénymásolt üzenetet helyez el postacímével arra kérve az esetleges megtalálót, hogy az üzenjen neki pos-

tán. Hackett beszámolója szerint elfordult, hogy egyes palackokra csak több mint egy évtizeddel útnak indításukat követően érkezett válasz. Más palackposta-üzeneteket felbontásukat követően megtalálók újra útnak indítottak, így elfordult, hogy ugyanazt az üveget öten is megtalálták egymás után, így az bejárta a fél világot. A palackpostán elküldött üzeneteknek köszönhetően a férfi sok levelezőpartnerre tett szert, karácsonykor átlagosan százötven darab üdvözlőkártya landol a postaládájában.

A VITAL RT számláinak kifizetési módozatai

A VITAL RT ezúton is tájékoztatja ügyfeleit arról, hogy miként fizethetik ki kényelmesen, gyorsan és egyszerűen a vízszámlákat. A saját pénztárfiókok mellett a VITAL RT partnerbankok bevonásával is igyekszik kiterjeszteni a befizetési lehetőségeket.

A VITAL RT a saját pénztárak megtartása mellett döntött azért, hogy ilymódon kiszolgálhassa a lakóegységekben élő ügyfeleket, akik ehhez a befizetési módhoz vannak szokva. Ezekben a pénztárakban bankkártyával is lehet fizetni. Ugyanakkor, a modernizáció jegyében és az új technológiákkal lépést tartva a VITAL RT több bankkal is szerződést kötött a számlák kifizetésének egyszerűsítése érdekében.

Ilymódon, a vízszámlákat a következő bankfiókoknál is törleszteni lehet: **Transilvania, Romaneasca, Pireus Bank.** A fizetéshez kötelező módon a számlát is fel kell mutatni. Fontos információ, hogy ezért a szolgáltatásért a bankok nem számolnak fel külön illetéket. A bankon keresztül történő kifizetés minden olyan településen megoldható, ahol van bankfiók és ahol a VITAL RT a vízszolgáltató.

Amennyiben bankon keresztül fizetnek, kérjük, vegyék figyelembe, hogy általában 3-4 napra van szükség amíg a bank visszaigazolja a kifizetést a vízszolgáltatóknak. Ha valaki elmaradt, vagy később a kifizetéssel, kérjük, jelezze telefonon is a fizetés megtörténtét illetékes irodánkban, a 0262-215-150, 0262-215151, 0262-215152 telefonszámokon (230-as belső szám), ellenkező esetben a VITAL RT fenntartja a jogot, hogy a fizetés elmaradása miatt bárkit lekapcsoljon a víz-hálózatról.

Emlékeztetjük Önöket pénztáraink címére és órarendjére:

A Vital RT pénztárai Nagybányán:

1. str. Gheorghe Sincai nr. 21

Hétfő -péntek - 07.00-19.00

2. str. Granicerilor nr. 103

Hétfő -péntek - 07.00-17.00

3. str. Hortensiei nr. 2

Hétfő -péntek - 08.00-17.00

4. B-dul Traian nr. 20

Hétfő -péntek - 08.00-17.00

Borsai Kirendeltség

str. Libertatii nr. 47

Hétfő -péntek - 07.00-15.00

Felsőbányai Kirendeltség

str. Gutinului nr. 4

Hétfő -péntek - 08.00-15.00

Szinérváljalai Kirendeltség

str. Piata Unirii nr. 36

Hétfő -péntek - 07.00-15.30

Felsővisói Kirendeltség

str. Republicii nr. 5

Hétfő -csütörtök - 07.00-15.30

Péntek: 07.00-13.00

Magyarlápasi Kirendeltség

1. str. Anton Pann nr. 2

2. str. Tibulesului nr. 2

(Polgármesteri Hivatal)

Hétfő -péntek - 08.00-16.00

Misztófalui Kirendeltség

str. Numarul 1 nr. 94/A

Hétfő, Kedd, Csütörtök, Péntek -

07.00-15.00, Szerda: 07.00-16.30

Máramarosszigeti Kirendeltség

Piata Libertatii nr. 25

Hétfő -péntek: 08.00-18.00

Sülelmedi Kirendeltség

str. Dr.Florea C. Ulmeanu nr.4/1

Hétfő -csütörtök 08.00-15.00

Péntek: 08.00-13.00

Kapnikbányai Kirendeltség

str. 22 decembrie Bl.19/2

Hétfő -péntek 07.00-13.00

Nagybánya, 2011. szeptember 7.

Gáspárik Géza
vezérigazgató

Szüret

Kiskertben nagy esemény a szüret, amelyet gyakran lekvár vagy kompótkészítés követ, hogy a téli id szakban is élvezzük kertünk gyümölcsseit.

Mikor?

A gyümölcsök nem egyszerre érnek. A fák délre néző ágain, amelyeket jobban érnek a napsugarak, előbb érik termés, mint az északi oldalon. Gondosan, naponta figyeljük a gyümölcsöket, és részletekben szedjük le a gyümölcsöt. Így a fán marad, éretlenben lévő gyümölcsök több tápanyaghoz jutnak, és jobban fejlődnek.

Csak száraz időben szüreteljünk. Nem szabad gyümölcsöt szedni esőben vagy olyankor, amikor az este vagy hajnali harmattól nedves a gyümölcs. A vizes felületen gyümölcsök gyorsan ferdülnek, eltarthatóságuk romlik. A gyümölcs eltarthatósága szempontjából nem előnyös forró napsütésben sem szüretelni, mert a megmelegedett gyümölcsben is gyorsan elszaporodnak a kórokozók.

Hová?

A gyümölcsöt lapos edényekbe szedjük. Ezek a hollandi rekeszek, tálca, műanyag- vagy faláda. Úgy rakjuk a gyümölcsöt, hogy csak egy-két réteg kerüljön egymásra. Így meghosszabbítjuk a tárolási időt.

Almaszüret

Mindig az érett almát szedjük, vagyis a fáról ne szedjük le minden gyümölcsöt egyszerre. A szedési érettségre utal, ha az almát megemelve a kocsány kis ellenállás után észlelhet pattanással válik le a fáról. A még éretlen gyümölcsöt csak letépni tudjuk a fáról - gyakran a természel együtt -, a túlérett alma viszont már finom érintésre is lehullik.

Szedéskor csavarjuk meg óvatosan a gyümölcs szárát. Ne sértsük fel a héjat. Válogassuk át az egészséges gyümölcsöket. A sérülteket azonnal fogyasszuk.

Megfigyelések szerint, ha az almafákon sok termés van (pl. sok az apró alma) a gyümölcsök jobban tárolhatók, mint a kevesebb termésnél a "darabosabb", nagyobb gyümölcsök.

Körtészüret

Körténél azonban nem minden fajtát szedünk éretten.

Helyes, ha már szedés közben válogatunk. Hiszen hosszabb ideig csak egészséges, sérülésmentes, kocsánnyal leszedett gyümölcs tárolható. A beteg gyümölcsöket távolítsuk le, különben a raktározás során fellépő tárolási betegségek gócaivá válnak.

Szeptember szüret

Szeptemberben csak akkor szabad szedni, ha teljesen száraz, mert a harmatos, esztől nedves fűrt könnyen rothad. Leszedéskor a fűrt nyelét fogjuk meg, hogy a fűrtök hamvasága, vagyis védőviaszbevonata ne sérüljön meg. Ha a fűrtön hibás szemek vannak, ezeket ollóval csípjük le. Ládába, vagy kosárba egysorosan rakjuk be.

A tárolásra szánt szeptemberi fűrtöket szintén át kell válogatni. Csak laza fűrtöket tároljunk. Tömött fűrt és vékony héjú fajták tárolásra kevésbé alkalmasak.

A könnyen sérülő (törékeny) kocsányú fajták, pergő bogyójúak szintén rosszul tárolhatók. Vágjuk ki a sérült, rágott, repedezett bogyókat.

Tipp

- A lehullott gyümölcsöt gondosan szedjük össze, semmisítsük meg. Pl. ássuk el. A lehullott gyümölccsel terített fa alja nemcsak csúnya látvány, de egyben káros is, mert a kártevők, kórokozók áttelelését, továbbterjedését segítjük vele.
- A már leszüretelt alma- és körték védelmére se feledkezzünk meg. Varrásodás és kaliforniai pajzstetűkárosításának vannak kitéve.
- A télire tárolandó almát és körtét még kissé éretlenül kell leszedni és hűvös, sötét kamrában tárolni, akkor áll el. Ha csak éretten jut eszünkbe leszedni, akkor hamar tönkremegy.
- A beteg gyümölcsöket ne égezzük, hanem ássuk el. (kertpont.hu)

A zöld tea bélrákmegelőző hatását kutatják

A zöld tea egészséges mivolta régóta ismert, konkrét tudományos kutatások azonban meglehetősen ritkán készülnek ennek pontos bizonyítására. A legújabb vizsgálat azt kutatja, képes-e megelőzni az ital a bélrák kialakulását.

Thomas Seufferlein, a Hallei Orvosi Egyetem Klinikájának munkatársa szerint ez az eddigi legnagyobb erre irányuló kutatás világszerte. Azt vizsgálják, milyen hatással van a zöld tea a polipok kialakulására a bélben - ez ugyanis az első lépés fok a bélrák kialakulása felé.

A Deutsche Krebshilfe (DK) német rákellenes segélyszervezet adományokból összegyűjtött 2,1 millió euróval finanszírozza a projektet. "Az érintettek érdekében a rákmegelőzés minden lehetséges formáját kiaknázzuk. Ide tartoznak a természetes gyógymódok is" - mondta el Christina Tschoepe, a DK szóvivője.

Összesen háromezren vesznek részt a tanulmányban, harminc nagy német orvosi praxis és német klinika páciensei, mindannyiuknál fokozott a rák rizikója. A kutatók azt vizsgálják, hogy azoknál a pácienseknél, akik már távolították el a polipot, segít-e a zöld tea az újabbak kialakulásának megelőzésében.

A zöld teában a keserű anyagok és a koffein mellett az epigallocatechingallát (EGCG) elnevezésű polifenol is megtalálható. Korábbi vizsgálatok során megállapították, hogy ez az anyag akadályozhatja a prosztata, a mell, és a méh tumorjainak kialakulását.

Az évekig tartó kutatás során a résztvevők egy csoportjának zöldteakivonatot tartalmazó, másik csoportjának pedig placebo-t tartalmazó kapszulát, napi 5-10 csésze teának megfelelő mennyiséget adnak. (MTI)

Recept

Egzsotikus csirkemell

Hozzávalók: fél kg filézett csirkemell; tíz dkg mangalica szalonna; 10 dkg füstölt sonka; olaj a sütéshez; A mártáshoz 2 ev. kanál olívaolaj; 2 ev. kanál mustár; 2 ev. kanál ketchup; 2 ev. kanál méz; 2 teáskanál garam massala;

Elkészítés: A filézett csirkemellet hideg vízben leöblítjük, szárazra töröljük, lisztben megforgatjuk és pár percig mindkét oldalát kisütjük forró olajban. Majd összekeverjük a mártáshoz valókat. Ebben a szószban megforgatjuk a hússzeleteket. Egy közepes tepsi aljára kibéleljük mangalica szalonna szeletekkel, erre vékony szelet füstöltsonkát fektetünk, majd a csirkemell szeletek következnek. 200 fokban előmelegített sütőben kb. 25 percig sütjük.

Tipp:

- Tálalhatjuk kukoricás rizzsel, grillezett zöldségekkel.
- Száraz vörösbor illik hozzá.

Garami Márta

Erszakoskák válnak a halak az akváriumokban

Börtönklakókhoz hasonlóan kezdenek viselkedni az akváriumok lakói - derítették ki amerikai kutatók.

"Úgy tűnik, hogy nincs túl nagy jelentősége, miként is érzik magukat az akváriumok lakói, ám ha figyelembe vesszük, hogy milyen sok díszhalat tartunk fogságban - csak az Egyesült Államokban 182,9 milliót -, a kérdés egészen más megvilágításba kerül" - hangsúlyozta a kutatásokat irányító David Oldfield biológus. A kutató kollégáival összehasonlította, hogy miként viselkedik a citromsüger - *Amphiprophus citrinellus* - különböző környezetben - természetes élőhelyén, a nicaraguai krátertóban, egy nagy mesterséges folyamban az állatkertben, valamint olyan méretű akváriumokban, amilyeneket a lakásba szokás vásárolni.

A kutatók az agresszivitást a citromsüger egymás elleni támadásai számában mérték, amelyeket legalább egy másodpercig választott el egymástól. "Erfitogtatásként" értékelték azonban a halak "usznylobogtatását" is. Mint kiderült, az agresszivitást jelentősen csökkentette, ha nemcsak megnövelték a tartály méretét, de növényzet telepítésével, kövek és egyéb "terepárgyak" elhelyezésével búvóhelyeket is képeztek az akváriumokban.

David Oldfield a kutatásokkal kapcsolatban kiemeli, hogy a vizsgálat segít jobban megérteni az emberek magatartását, amikor különféle társadalmi közegbe kerülnek.

"A börtönökben tapasztalható erszak részben a szűkös térrel és ingerszegény környezettel magyarázható." - fogalmazott David Oldfield. (MTI)

BÁNYAVIDÉKI ÚJ SZÓ
Az Ön lapja!

Botrány a román fociban

Huszonnégy órára rízetbe vette a korrupcióellenes ügyészség Vasile Avramot, a román bírók testületének vezetőjét. Sajtóinformációk szerint az ügyészek kiterjedt vizsgálatot indítottak a foci világában, vagyis több bírónál, valamint a bírók testületének székházában tartották házkutatást.

A DNA azt követően indított hivatalból vizsgálatot, hogy a román futball vezetői utalást tettek arra, hogy a tavalyi bajnokság végén egyes bírókat lefizették. Az idén az első osztályból hivatalosan kizárt Temesvár és Krajova üdvözölte az ügyészség eljárását.

Terbeát korrumpálással gyanúsítják

Széles körű akcióba kezdett a korrupcióellenes ügyészség (DNA) a román labdarúgó-szövetség játékvezetői testületénél, amelynek részeként szombaton rízetbe vették Sorin Terbea marosvásárhelyi üzletembert.

A gsp.ro értesülése szerint a DNA több személyt, köztük labdarúgó játékvezetőket, kihallgatott, s rízetbe vették a játékvezetői testület elnökét, Vasile Avramot, valamint Sorin Terbea marosvásárhelyi üzletembert, aki egyben a teremlabdarúgó bizottság elnöke, ebben a minőségében a szövetség végre-

hajtó bizottságának a tagja, s a marosvásárhelyi City'us elnöke. Terbea a januárban zavaros körülmények között az A1-osztályból kizárt Torpi férfi röplabdacsapatának a tulajdonosa is, ezáltal azonban a labdarúgó játékvezetővel való kapcsolata ügyében vizsgálódnak. Az említett honlap azonban nem a teremlabdarúgó-csapat, hanem a nagypályás FCM játékvezetőivel, pontosan azzal az Andrei Chivuletevel hozza kapcsolatba, akit szintén kihallgatott az ügyészség.

Sorin Terbea a város polgármesteréhez, Dorin Floredához és alpolgármesteréhez, Claudiu Maiorhoz közelálló személynek ismerik a városban.

Claudiu Maior alpolgármester tagadja, hogy bármilyen köze lenne az ügyhöz: „Nem látom, hogy milyen köze lenne ennek az egésznek a labdarúgóklubhoz, minket senki nem keresett meg, nem kérdeztek semmit, nem vádoltak semmivel” – nyilatkozta.

(hirkereso.ro)

Vasile Avram

Dzsudzsák és Gera is a finnek elleni keretben

A sérülés után még csak felépülben lévő Dzsudzsák Balázst, valamint Gera Zoltánt is meghívta az október 11-i, finnek elleni Európa-bajnoki selejtezőre készülő keretbe Egervári Sándor, a magyar labdarúgó-válogatott szövetségi kapitánya.

„Gera Zoltán és Dzsudzsák Balázs sérülésük után jelenleg felépülben vannak, és bár az utóbbi hetekben nem játszottak mérkőzést, már elkezdtek az edzéseket – indokolta a két futballista meghívását az MLSZ honlapján a szakember. – Mindketten fontos láncszemek a csapatnak, nagy egyéniségei a magyar válogatottnak, ezért az említett körülmények között is a meghívásuk mellett döntöttem. Ha kilencven percet nem is bírnak végig, a kispadról beszállva adott esetben nagy segítségére lehetnek a csapatnak.”

A magyar válogatott október 11-én a Puskás Ferenc Stadionban Finnország ellen zárja az Európa-bajnoki selejtező sorozatot. Az, hogy a találkozóknak lesz-e tétje, négy nappal korábban derül ki, ugyanis ha a svéd csapat győzik a finnek otthonában, akkor a magyarokat megelőzve biztosan a csoport második helyén végez.

A magyar válogatott kerete:

Kapusok: Király Gábor (1860 München), Bogdán Ádám (Bolton Wanderers), Csernyánszki Norbert (Paksi FC)

Védők: Lázár Pál (Samsunspor), Varga József (DVSC-TEVA), Korcsmár Zoltán (Brann Bergen), Juhász Roland (Anderlecht), Vanczák Vilmos (Sion), Lipták Zoltán (klub nélkül), Halmosi Péter (Haladás)

Középpályások: Koman Vladimír (Sampdoria), Sándor György (Videoton FC), Elek Ákos (Videoton FC), Hajnal Tamás (VfB Stuttgart), Gera Zoltán (West Bromwich Albion), Dzsudzsák Balázs (Anzsi Mahacskala), Vadócz Krisztián (NEC Nijmegen), Czvitkovics Péter (Kortrijk)

Csatárok: Rudolf Gergely (Panathinaikos), Szabics Imre (Sturm Graz), Priskin Tamás (Ipswich Town) (MTI)

Elgázolta a vonat a csíki síbajnokot

Tragikus körülmények között elhunyt hétfőn este Csíkszereda határában Szabó János Kevend síel. A 24 éves, háromszoros román ifjúsági bajnok sportoló által vezetett autót a Csíkszeredából Sepsiszentgyörgy irányába közlekedő személyvonat gázolta el a csíkszögödi vasúti átkelőnél, ahol sem sorompó, sem lámpa, de még hangjelzés sem figyelmeztet a vasúti sínekre.

Legutóbb 2009-ben ütött el személygépkocsit a vonat ezen az átkelőhelyen, de el fordultak más balesetek is, így a lakók aláírásgyűjtést is szerveztek már annak érdekében, hogy a vasúti átkelő helyet – ahol csak egy Szent András-kereszt és egy felirat jelzi az átkelőt – biztonságosabbá tegyék az illetékesek. Gheorghe Filip rendőrségi szóvivő a Krónikának elmondta, 20 óra 40 perckor kaptak értesítést a balesetről. Szabó János jobbra jelzett, majd a letérés után, a vasúti síneken elütötte az érkező vonat. A szóvivő ígérete szerint a rendőrség lépéseket fog tenni annak érdekében, hogy mind ehhez, mind más, hiányosan felszerelt vasúti átkelő helyhez sorompó és lámpa kerüljön, ami figyelmezteti az autósokat. Szabó János halálhírért minden ismerőse megrendülten fogadta. Márton Simon, a romániai női biatlonválogatott edzője elmondta, Jánost már kicsi kora óta ismerte, hiszen több mint 12 évig volt tagja az Iskolás Sportklubnak. „Nagyszerű gyerek volt, az édesanyja is a sportklubnál dolgozott, olyanok voltunk, mint egy család. János az olimpiára készült, a világbajnokság járt a fejében, mindannyian drukoltunk neki. Reméltük, hogy nagy edző lesz belőle, miután befejezi az aktív sportolást, de sajnos így végződött. Nagy sportolót veszítettünk el” – fogalmazott Márton.

Szabó János Kevend az utóbbi időben a freeride nevű szakágban jeleske-

de, de a síkrosszban szeretett volna kitűnni a következő téli olimpiai játékokra – román vagy magyar színekben. Miután idén áprilisban az elkelő 6. helyen végzett egy csehországi nemzetközi síkrosszversenyen, a csíki síelő a következő idényben indulhatott volna a Világkupa-futamokon. Tavaly ősszel a Csíkszeredai Sportklub leigazolt sportolója lett. A síkrossz a sísportok egyik legfiatalabb szakága, az 1990-es években jött létre Kaliforniában, és ma már olimpiai versenyszám. A síkrossz alapvetően alpesisí-gyökerekkel rendelkezik, de ehhez is a motokrossz adta az ötletet: egyszerre több versenyző rajtol, majd lesiklanak egy ugratókkal és döntött kanyarokkal nehezített, kb. 1000 m hosszú pályán. A 24 éves sportoló a motorsportokban is jeleskedett, több csíkszeredai gyorsulási versenyen is az élmezőnyben végzett.

„A legjobb barátom volt. 1989 óta együtt síztünk, együtt töltöttük az egyetemista éveinket is, mindennap találkoztunk. Még nem hiszem el... Nem tudom, mit fogunk csinálni nélküle. Együtt akartunk jelentkezni az olimpiai játékokra, nem tudom, hogy el fogok-e menni egyedül. De muszáj lesz. Az együtt töltött idők emlékére” – mondta György Lóránt, Szabó János legjobb barátja. János barátai gyertyát gyújtottak a fiatal sportoló emlékére a csíkszögödi vasúti átkelő helyénél.

(Krónika)

Bevallotta függőségét Sebastian Vettel

Sebastian Vettel nem tagadja, hogy rá van kattanva a gyorsaság zeleme, és nem is szándékozik egyhamar leszokni róla.

A Red Bull Racing versenyzője gyógyíthatatlan betegségben szenved, és senki sem próbálja meg kikúrálni. „Továbbra is koncentrálni fogunk, ahogy azt tettük az egész szezonban, amíg meg nem látjuk a kockás zászlót Brazíliában” – nyilatkozta Sebastian Vettel.

„Mint mondtuk, azért vagyunk itt, hogy versenyeket nyerjünk, és ha ez sikerülni fog, akkor a világbajnokság csak idő kérdése. Igen, büszke vagyok a tizenegy pole pozícióra és a kilenc futamgyőzelemre; és higgyék el nekem, hogy annyira rá vagyok kattanva erre a pole- és dobogóérzésre, hogy nem aka-

rom kihagyni a hátralévő futamokon sem” – tette hozzá.

Heti szerkesztő: SIMORI SÁNDOR

Az oldalt összeállította: Deák László

